

**ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені Володимира Гнатюка
Факультет педагогіки і психології**

**ПРОГРАМИ MINOR
(«Асистент вчителя початкових класів», «Керівник танцювального
колективу»)**

**Другий (магістерський) рівень вищої освіти
для спеціальності 013 Початкова освіта**

Схвалено:

Вченою радою факультету педагогіки і психології
протокол № 10 від 19 червня 2024 р.

Схвалено:

Вченою радою ТНПУ ім. В. Гнатюка

в.о. ректора

Надія ДРОБИК

протокол № 13 від 25 червня 2024 р.

уведено в дію наказом в.о. ректора

№ 201-р від 25 червня 2024 р.

Тернопіль-2024

ЗМІСТ

Передмова.....	3
Програма Minor АСИСТЕНТ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	5
Програма Minor КЕРІВНИК ТАНЦЮВАЛЬНОГО КОЛЕКТИВУ	8

ПЕРЕДМОВА

Згідно з вимогами освітнього законодавства України всі здобувачі вищої освіти мають можливість сформувавши індивідуальну освітню траєкторію – персональний шлях реалізації їхнього особистісного та професійного потенціалу. Однією із складових цієї траєкторії є вибіркові дисципліни. Закон України «Про вищу освіту», встановлює їх обсяг не менше 25 % кредитів ЄКТС від загального обсягу освітньої програми (п. 15 частини першої ст. 62 Закону України «Про вищу освіту»).

Освітня програма підготовки магістрів зі спеціальності 013 Початкова освіта передбачає можливість вибору здобувачами освіти програми Minor, яка поєднується зі спеціальністю на міждисциплінарному рівні та дає змогу ефективніше узгодити набуття відповідних фахових компетентностей та результатів навчання із сучасними потребами практики.

Здобувач/здобувачка вищої освіти може обрати індивідуальний варіант освітньої траєкторії, що відповідає його/її запиту і надає йому/їй конкурентну перевагу на ринку праці.

Чинний Закон України «Про вищу освіту» передбачає, що здобувачі певного рівня вищої освіти мають право обирати навчальні дисципліни, які пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету чи підрозділу (п. 15 частини першої ст. 62). Для вибору всіх інших дисциплін (наприклад, з іншої ОП чи тих, що викладаються іншим підрозділом, але на тому ж рівні вищої освіти) отримання окремих погоджень не вимагається (окрім випадків, коли вивчення дисципліни передбачає опанування певних результатів навчання, які є передумовами).

Програма Minor – це комплекс взаємопов'язаних навчальних дисциплін, що вивчаються послідовно і доповнюють фахові компетентності та програмні результати навчання.

В рамках освітньої програми здобувачі можуть обрати для вивчення один із профілів Minor (асистент вчителя початкових класів, керівник танцювального гуртка) обсягом 18 кредитів ЄКТС. За результатами його проходження здобувач/здобувачка набуває додаткові фахові компетентності та програмні результати навчання, що фіксується в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти.

Після успішного проходження програми Minor випускник/випускниця буде здатен/здатна виконувати зазначену в ДК 003:2010 професійну роботу і може займати відповідну первинну посаду (відповідно до обраної програми Minor):

- програма Minor «Асистент вчителя початкових класів» – 3340 Асистент вчителя;
- програма Minor «Керівник танцювального гуртка» – 2454.2 Керівник танцювального колективу.

Освітні компоненти програм MINOR

програма Minor «Асистент вчителя початкових класів»	програма Minor «Керівник танцювального колективу»
Навчання і виховання дітей з ООП	Історія хореографічного мистецтва
Асистентський супровід у системі інклюзивної освіти	Ритміка і хореографія
Організація освітнього процесу початкової школи в умовах інклюзії	Український танець та методика його навчання
Взаємодія з батьками у системі інклюзивної освіти	Методика роботи з хореографічним колективом
Педагогічна практика в інклюзивних класах початкової школи	Практика з ритміки і хореографії у початковій школі

Програма Minor
«Асистент вчителя початкових класів»

Мета програми

Формування компетентностей асистента вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти, необхідних для ефективної роботи в інклюзивному освітньому середовищі відповідно до чинного нормативно-правового забезпечення, сучасного розуміння інклюзивного навчання, удосконалення фахової майстерності педагогів у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами, з урахуванням психолого-фізіологічних особливостей здобувачів освіти молодшого шкільного віку; принципів створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, механізмів забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребам.

Перелік освітніх вибірових компонентів (ВК)

Код н/д	Компоненти програми	Кількість кредитів	Семестр	Форма підсумкового контролю
ВК 1	Навчання і виховання дітей з ООП	3	2	Екзамен
ВК 2	Асистентський супровід у системі інклюзивної освіти	3	3	Екзамен
ВК 3	Організація освітнього процесу початкової школи в умовах інклюзії	3	3	Залік
ВК 4	Взаємодія з батьками у системі інклюзивної освіти	3	3	Залік
ВК 5	Педагогічна практика в інклюзивних класах початкової школи	6	3	Залік
Всього		18		

Опис дисциплін

Навчання і виховання дітей з ООП

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні системи знань, умінь, навичок асистента вчителя, що забезпечують реалізацію функцій покладених на нього в цілому, здійснення майбутніми фахівцями освітньо-виховного процесу на високому якісному рівні, можливість самореалізації й самовдосконалення. Основні завдання навчальної дисципліни: надання студентам знань теоретичних положень з методики навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами; озброєння прийомами і вміннями відбору необхідних форм, методів організації освітньо-виховного процесу, який би задовольняв освітні потреби дітей з вадами у розвитку; практичне оволодіння спеціальними освітніми і фаховими техніками керівництва процесом навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами; формування професійно-педагогічної позиції, потреби у самовдосконаленні; формування освіченої, творчої особистості майбутнього асистента вчителя, здатного створити позитивний клімат в шкільному середовищі та поза його межами.

Асистентський супровід у системі інклюзивної освіти

Навчальна дисципліна спрямована на формування професійних компетентностей працівників щодо здійснення асистентського супроводу в системі інклюзивної освіти. Зміст предмету враховує особливості професійної діяльності асистента вчителя початкових класів в системі інклюзивної освіти. Предмет має практичне спрямування та забезпечує опанування необхідним обсягом теоретико-методичних підходів до здійснення функцій асистента вчителя початкових класів.

Організація освітнього процесу початкової школи в умовах інклюзії

Метою викладання дисципліни є підготовка майбутнього асистента вчителя до організації освітньо-виховного процесу в умовах інклюзії; ознайомлення та засвоєння здобувачами освіти теоретико-методологічних, нормативно-правових та організаційно-методичних засад інклюзивної освіти відповідно до мети та завдань Державного стандарту початкової освіти та формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей як: володіння знаннями про інклюзивну освіту; усвідомлене розуміння основних положень інклюзивної освіти; володіння навичками командної роботи під час навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами; володіння стратегіями взаємодії з батьками дітей з особливими потребами; мати навички диференційованого навчання та оцінювання.

Взаємодія з батьками у системі інклюзивної освіти

Метою навчального предмету є формування професійних компетентностей асистента вчителя щодо взаємодії із батьками молодших школярів з особливими освітніми потребами. Зміст навчального предмету враховує особливості професійної діяльності асистента вчителя. Предмет має практичне спрямування та забезпечує опанування необхідним обсягом теоретико-методичних підходів до налагодження ефективної взаємодії у системі інклюзивної освіти з батьками учнів початкової школи з особливими освітніми потребами.

Педагогічна практика в інклюзивних класах початкової школи

Педагогічна практика спрямована на оволодіння навичками роботи в команді з учителем початкової школи, іншими фахівцями та батьками дітей, зокрема батьками дитини з особливими освітніми потребами; на формування уміння брати участь у розробленні індивідуальної програми розвитку дитини та її реалізації відповідно до власної ролі; на оволодіння способами адаптації навчальних матеріалів з урахуванням індивідуальних особливостей дитини; способами спільного викладання; способами проведення спостережень та використання їх результатів для планування і здійснення змін в освітньому середовищі.

Фахові компетентності (ФК)	Програмні результати навчання (ПРН)
ФК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування,	ПРН-1. Знати сучасні теоретичні основи інклюзивної освіти,

обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

ФК-2. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

ФК-3. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення спеціальної освіти.

ФК-4. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами.

ФК-5. Здатність асистента вчителя до системної взаємодії із сім'єю, яка виховує дитину з порушеннями інтелекту.

ФК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації у роботі асистента вчителя.

застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження.

ПРН-2. Знати міжнародне і вітчизняне законодавство у сфері інклюзивної освіти, зокрема документи, що регламентують роботу асистента вчителя.

ПРН-3. Уміти працювати в команді психолого-педагогічного супроводу дитини; здатність до ефективної міжособистісної взаємодії з колегами, дітьми та їхніми батьками в інклюзивному освітньому середовищі; уміння демонструвати соціально-емоційну компетентність у професійних ситуаціях.

ПРН-4. Володіти науково обґрунтованими методами та сучасними технологіями щодо організації власної професійної діяльності з урахуванням особливостей взаємодії асистента вчителя з учителем початкової школи, іншими працівниками закладу освіти, а також із батьками дітей, зокрема батьками дітей з особливими освітніми потребами;

ПРН-5. Організовувати освітній процес та підтримку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання, спираючись на використання теоретичних знань і практичних умінь, отриманих під час вивчення курсу.

ПРН-6. Створювати сприятливі умови для взаємодії дітей в умовах інклюзивної освіти.

ПРН-7. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування асистентом вчителя конкретних завдань інклюзивної освіти.

Програма Minor «Керівник танцювального колективу»

Мета програми

Програма спрямована на поглиблене вивчення особливостей організації та проведення занять з хореографії із дітьми молодшого шкільного віку, формує специфічні міждисциплінарні компетентності теоретичних знань та застосування їх у практичній діяльності; на підготовку до організації та проведення танцювальних заходів; на розвиток у здобувачів освіти здатності ефективно співпрацювати з командою та мотивувати її до досягнення спільних цілей.

Створення такої комплексної програми підготовки здобувачів вищої освіти спрямована на формування в них не лише професійних навичок у сфері танцю, а й розвиток особистісних якостей, таких як лідерство, комунікаційні вміння, творчість та відповідальність.

Програма складається з 5 освітніх компонентів та базується на ґрунтовних знаннях застосовування теорії та сучасних практик мистецтва; організації та здійснення репетиційної діяльності та творчого процесу; володіння професійною термінологією та професійними знаннями; вирішення проблем в сфері професійної діяльності; професійне володіння технікою виконавства та методикою роботи у різних напрямках хореографічного мистецтва; застосування інноваційних технологій та методичних прийомів роботи у танцювальному колективі.

Перелік освітніх компонентів

Код н/д	Компоненти програми	Кількість кредитів	Семестр	Форма підсумкового контролю
ВК 1	Історія хореографічного мистецтва	3	2	Екзамен
ВК 2	Ритміка і хореографія	3	3	Залік
ВК 3	Український танець та методика його навчання	3	3	Залік
ВК 4	Методика роботи з хореографічним колективом	3	3	Екзамен
ВК 5	Практика з ритміки і хореографії у початковій школі	6	3	Залік
Всього		18		

Опис дисциплін

Історія хореографічного мистецтва

Дисципліна спрямована на ознайомлення студентів з історичними аспектами розвитку хореографічного мистецтва та досягнення здобувачами таких результатів навчання: аналіз провідних етапів і тенденцій розвитку світового хореографічного мистецтва від витоків до сьогодення, розуміння генезису сучасного танцю, знання специфіки українського танцювального мистецтва, формування у здобувачів цілісної системи знань щодо хореографічної освіти.

Завдання курсу полягає у формуванні ціннісного ставлення до мистецтва танцю, усвідомлення майбутніми фахівцями причинно-наслідкових зв'язків танцювальних явищ із загальноісторичними культурними процесами; цілісного художнього світогляду через встановлення у свідомості зв'язків мистецтва танцю з іншими видами мистецтва, зв'язків між різновидами танцювального мистецтва, а також між пізнанням історії хореографічного мистецтва з практичним його опануванням.

Ритміка і хореографія

Дисципліна спрямована на оволодіння студентами основами музично-ритмічного виховання та елементарних хореографічних навичок; розвиток ритмічного слуху та емоційно-образної пластики, елементарної хореографічної культури, характерних ознак виконавської танцювальної творчості, ознайомлення їх із здобутками хореографічного мистецтва; рухової і творчої активності, креативного мислення, виконавської та акторської майстерності, естетичного ставлення до мистецтва танцю загалом.

Український танець та методика його навчання

Дисципліна спрямована на досягнення здобувачами таких результатів навчання: ознайомлення студентів із різножанровими зразками традиційної танцювальної культури України; формування засобами народної хореографії різносторонній та гармонійний розвиток творчої особистості; оволодіння студентами основами з питань вивчення регіональних етнографічних особливостей, традиційної регіональної танцювальної культури; засвоєння основних знань з питань хореографічної лексики, зокрема термінології традиційних (обрядовий, побутовий, напливовий) танців та їх жанрово-стилістичних особливостей (танцювальний рух, музичний супровід, традиційний одяг); оволодіння методикою запису традиційних танців; реконструкції традиційних танцювальних зразків та їх демонстрації; елементарної культури виконання хореографічного тексту та поведінки у парі; художньо-творчого мислення; формування естетичного ставлення до витоків народного танцю свого регіону та його вивчення задля збереження, пропаганди та подальшого розвитку.

Методика роботи з хореографічним колективом

Дисципліна надає базові знання щодо методів та принципів підходу у роботі хореографічного колективу (гуртка), як на початковому етапі організації, так і в період його активного функціонування, що включає в себе організаційну, навчально-виховну, творчу, концертну діяльність та шляхи формування репертуару.

Практика з ритміки і хореографії у початковій школі

Практика спрямована на забезпечення зв'язку між теоретичними знаннями і практичною діяльністю у впровадженні цих знань в реальний освітній процес на сучасному науковому та методичному рівнях. Ця практика дозволяє не лише закріпити отримані знання, уміння та навички з хореографії, але й надає можливість осмислити різноманіття роботи керівника танцювального колективу

у початковій школі, забезпечує набуття необхідних компетентностей для майбутньої професійної діяльності.

Мета практики полягає у розвитку творчих здібностей студентів та їх вмінь самостійного вирішення основних педагогічних завдань у сфері хореографічної роботи із молодшими школярами, поєднуючи це з формуванням та закріпленням професійно-педагогічних умінь і навичок.

Основні цілі практики включають в себе стимулювання зацікавленості та мотивації студентів у майбутній професії, а також усвідомлення потреб у знаннях та вміннях у галузі хореографічного мистецтва. Це передбачає ознайомлення з методами та організаційними аспектами хореографічної роботи з дітьми різного рівня підготовки, їхніми індивідуальними та фізіологічними особливостями.

Фахові компетентності (ФК)	Програмні результати навчання (ПРН)
<p>ФК-1. Здатність застосовувати теорію та сучасні практики хореографічного мистецтва, усвідомлення його як специфічного творчого відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах.</p> <p>ФК-2. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).</p> <p>ФК-3. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових мистецьких та позашкільних навчальних закладах.</p> <p>ФК-4. Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу.</p> <p>ФК-5. Здатність використовувати традиційні та інноваційні методики для діагностування творчих, рухових (професійних) здібностей, їх розвитку відповідно до вікових, психолого-фізіологічних особливостей суб'єктів освітнього процесу.</p>	<p>ПРН-1. Аналізувати проблеми безпеки життєдіяльності людини у професійній сфері, мати навички їх попередження, вирішення та надання першої допомоги.</p> <p>ПРН-2. Знати і розуміти історію мистецтв на рівні, необхідному для застосування виразально-зображальних засобів відповідно до стилю, виду, жанру хореографічного проекту.</p> <p>ПРН-3. Розуміти хореографію як мистецький феномен, розрізняти основні тенденції її розвитку, класифікувати види, напрями, стилі хореографії.</p> <p>ПРН-4. Розуміти хореографію як засіб ствердження національної самосвідомості та ідентичності.</p> <p>ПРН-5. Розуміти і вміти застосовувати на практиці сучасні стратегії збереження та примноження культурної спадщини у сфері хореографічного мистецтва.</p> <p>ПРН-6. Знаходити оптимальні підходи до формування і розвитку творчої особистості.</p> <p>ПРН-7. Розвивати комунікативні навички, креативну і позитивну атмосферу в колективі.</p>